

OBSAH

PŘEDMLUVA. VÝZNAMOVÝ SYSTÉM	9
KAPITOLA I. VIDĚT... DEŠIFROVAT	
Jazyk nebo význam? Mutace figurativního systému v quattrocentu	23
Námet a smysl. Od popisu k dešifrování: paměť, obraz jako zprostředkující moment, imaginární průběhy	29
Kombinatorický řád	34
Dialektika reálného, vnímaného a imaginárního	35
Specifičnost a komplexnost výtvarného faktu	37
Masacciova <i>Sv. Trojice</i> : prvky a celek	37
Masolinovo <i>Nanebevzetí</i> : koherentní celky	39
Urbinský diptych: styčné body obrazu s realitou	42
Figurativní místo a mnohost časů	44
Figurativní myšlení	47
Autonomnost obrazu a primát slova	48
Předměty a obrazy v imaginární sféře	52
KAPITOLA II. FIGURATIVNÍ PRVKY A SKUTEČNOST	
Iluzivnost a kombinatorické zobrazení	55
Materiální předměty a figurativní předměty	57
Středověké pomocné konstrukce a náčiní — <i>Nuvola</i> a její obraz: roviny reality — Mantegnovo <i>Klanění tří králů</i> : pluralita systémů — Svatojanské „stavby“: od hraného představení k obrazu	58
Hrané výstupy a vizualizace	64
Skutečnost, díla, paměť: kulturní předměty	65
Tradiční předměty a nové předměty v quattrocentu	67
Paraliturgie a dramatická tradice ve středověku: figurativní řád a společenský řád	67
Cykly v quattrocentu — Uccello: integrace minulého — Uccello: nové imaginární předměty	77
Od středověké anagogické metody k iluzi	87
Obraz a jazyk: od prvků k systémům	87

KAPITOLA III. VIZUÁLNÍ PROSTŘEDÍ

Integrace figurativních prvků: <i>Klanění tří králů</i> Gentila da Fabriano	93
Narativní princip a integrace epizod	96
Nové předměty: kůň, průvod, město, moře, postava knížete	98
Neužitečné předměty a společenské uvědomění; hodnocení činů	99
Rozdílnost zobrazovacích schémat a jednota faktury, Gentilův realismus a organizace figurativního pole	102
Figurativní aktivity a sdělitelnost ducha	108
Kódování nebo empiričnost figurativní zkušenosti; řemeslo a tvorba skutečnosti	109
Námět a smysl. Hierarchie ve vizuální rovině: výtvarný řád a společenský řád ve Florencii v roce 1424	113
Prostředky figurativního rádu a ekvivalentnost dvou systémů: kresba a hodnotící úsudek; dimenze barvy	115
Dvojí kombinatorický řád: forma a barva. Inteligibilní celky	116
Metoda četby. Výběr a konvence: místo a čas	123
Prostor a figurativní místo — <i>Hostina u vévody Jeana de Berry</i> . Propojení a objektivita — <i>Narození Piera della Francesca</i> . Nejednotné světlo; proměny dimenzí. Vnímání a paměť — Masolinova <i>Smrt sv. Jana Křtitele</i> . Výběrovost znaků. Epizoda a místo. Figurativní pole a imaginární místa	124
Čas; simultánnost a následnost. Vizuální účast — Diskontinuita imaginárních míst; Pierovi <i>Sv. Jeronýmové</i> — Strom a sloup: trvalost forem a variabilita významů — Kombinatorický řád míst a časů: <i>Legenda o Kříži</i> v Arezzu. Místa a prostor, události a následnost	132
Dialektické struktury kultury; obraz a paměť. Styly a historie lidského ducha	140
Vizuální prostředí	144
Realizovaná myšlenka a mentální prostor; malířství a poezie	145
Divergentní znaky, ztracené znaky a globální vnímání. Obraz jako zprostředkovající moment	149

KAPITOLA IV. CESTY MUTACE

Modely a hypotézy: středověký svět a nová kultura	153
---	-----

Figurativní řád ve středověku: od intelektuálního data k obrazu	158
Giottův systém — Písemné prameny assiského cyklu: víra a rétorika — Padovský cyklus: lidské významy	159
Ducciova <i>Maestà</i> , hierarchie částí. Uspořádání a funkce — Obsahy a způsoby prezentace	166
Nové umění na sklonku středověku	173
Dva styly ve 14. století, technické pokroky a významové proměny — Srozumitelnost nových prvků: Simone Martini. Od anekdotického pojetí ke znaku. Trvalost znaku a stratifikace: kauzalita	173
Novace a cykly — Giotto a sienské dílny: mentální zvrat ve 14. století — Generace z roku 1350: Orcagna. Retábl Strozziů a dominikánská cesta ke spásce, kombinatotrický styl — Španělská kaple v Santa Maria Novella: Andrea da Firenze. Realizace programu; problém prostoru	180
Zobrazení a význam	193
Výstavba nového univerza	195
Alberti a pluralita systémů	196
Masaccio a Masolino: forma-barva a geometrizace podkladu. Význam a zpřítomnění lidské postavy	199
Problematika člověka: podobizna	201
Znalost a pozorování	202
Průzkum smyslového světa	202
Od invence k doktríně: nová figurativní zkušenosť a interpretace starých znaků	204
Podíl severních zemí: Mistr z Flémalle: nový spirituální řád — Jan van Eyck. Proměna ve vazbě na smyslovou realitu: duchovní a hmatatelné	207
Zavržení Sugerovo: <i>Fatum et fortuna</i>	215
 KAPITOLA V. OD INVENCE K NOVÝM STRUKTURÁM	
Ustavení systému	219
První generace quattrocenta: zkušenosť a doktrína	222
Uccellův <i>Sv. Jiří</i> a Bičování Piera della Francesca. Nová „seřízení“, nové významy, nové myšlenkové asociace	224
Staří a moderní: Fra Angelico a Castagno	226

Nový vizuální řád	227
Technické pokroky: Mantegna — <i>Klanění tří králů: nuvola — Caesarův triumf</i> : vůz. Nová pravdivost starého znaku — <i>Mrtvý Kristus a P. Marie Vítězná</i> . Expresivní využití zkratky a rozsah odkazových systémů — <i>Camera degli sposi</i> : integrace epizod z mytologie	228
Osvobození lidské postavy: Botticelli — Botticelliho způsoby malby — <i>Primavera a Zrození Venuše</i> . Vzdělanost a nový život. Triumf ženy	234
Mantegna a Botticelli — Přiblížení a zjevení; nový řád vizualizace — Řád a konfigurace: malířství a hudba. Odhalená pravda	242
Moderní prameny nového umění: příroda. Giovanni Bellini — Náboženské obrazy; moderní senzibilita — <i>Kristové</i> a <i>Madony</i> : sdělnost křesťanského humanismu: forma, barva, světlo	245
Benátky jako zrcadlo nové přírody a nové kultury — Nový významový prvek — krajina. Staré a nové figurativní předměty. <i>Uspořádání lidského světa</i> : zahrada v antice a Belliniho krajina — <i>Posvátná alegorie</i> a nová benátská politika	249
Nové cíle a nová imaginární místa	264
Poslední generace quattrocenta	267
Leonardo da Vinci: <i>Klanění tří králů</i> — Barva, osvětlení, světlo: nová figurativní tradice — Malířství v novém kulturním světě	267
Stabilní nový řád: využívání přírody	271
Giorgione — <i>Bouře</i> : nový intelektuální postoj — <i>Tři filozofové</i> : možnost nového přesahování	276
Římský akademismus. Styl a vývoj	286
KAPITOLA VI. TŘI ÚROVNĚ CHÁPÁNÍ OBRAZU	
Obraz a společnost. Přírodní řád a lidský řád	293
Figura a místo. Výřez a konfigurace	297
Jazyky a zobrazování. Struktury rozumu. Tři úrovně výběrového chápání: znaky, struktury, řády	299

OBRAZOVÁ ČÁST	307
FRANCASTELOVA SOCIOLOGIE UMĚNÍ	307
(Petr Wittlich)	307
KNIŽNÍ PUBLIKACE PIERRA FRANCASTELA . .	319
JMENNÝ REJSTŘÍK	321